

GALERIE ART PRAHA

THEATRUM MUNDI.

JAROSLAV

VALEČKA

28. 3. - 20. 4. 2023

kurátorka: Jolana Pastor

Výtvarná stylizace figury v krajině působí v obrazech Jaroslava Valečky neodbytným dojmem neživých mechanických loutek. Bytosti připomínající lidské automaty mají tváře stylizované jako masky v loutkovém divadle. Výjevy v krajinách loutek jsou režírovány jako uzavřený děj, do něhož nelze vstoupit. Působivé divadelní aranžmá představuje až hypnagogicky symbolický obsah, v němž jsou živí aktéři nahrazeni umělými bytostmi s neskonale obtížnou komunikací. Ve hře a aranžmá je průběh děje předem určen. Vylučuje vzpouru a manipulaci jako zoufale marnou snahu o zvrat situace a nepříznivého děje, který s určitostí nastane.

Představa světa a lidského života jako divadelní hry (*Theatrum mundi*) vznikla už v antickém Řecku. Nahrazovat herce mechanickými loutkami se dělo i v manýrismu. Komenského „Labyrint světa a ráj srdce“ z doby humanismu je snahou uchopit v představě obšírný rámec světa s jeho mechanismy i aktéry. Časově blíže se tento experiment s figurami objevuje např. v divadelních dílnách Bauhausu. Postavy z obrazů v díle Jaroslava Valečky spolu vlastně nekomunikují. Obvykle stojí odcizeně v prostoru, či jsou zavěšeny v mechanicky prkenné poloze. Lidské postavy jsou instalovány do podoby znaků. Figury vyjadřují nepřekonatelnou izolovanost. Loutka je odkázána na pomoc zvenčí, na vyšší moc. Není schopna se osvobodit vlastní silou. Ze scény, kterou nám malíř klade před očima, číší pocity odcizenosti, neschopnosti porozumění, vyděděnost, skepse, marnost komunikace a nenaplněné touhy. Ticho prázdnoty noci, žitý sen.

Tvar je v estetizaci hledán krouženou a protáhlou linií. Poetizací prostoru a duchovním naladěním se na výjimečnou lyriku scény. Napětí je narůstajícím prvkem odcizení loutkovitých figur a expresivní modulací barev. Krajiny připomínají iracionální divadlo, které je nadáno vnitřní magickou silou plnou energie v pevném lineárním a barevném rádu. Figury jako stážisté podivné hry v krajině s pevnými konturami pocity tísň ještě zvyšují.

Ladění scén a význam obrazu je tesknota po něčem, co nepřijde. Manýristický charakter štíhlých, protáhlých a podivně teskných figur způsobuje v krajině silné napětí. Za existenciálními pocity osamění se skrývá ještě něco hrozičejšího: horor, tragédie nebo smrt. Mýtický charakter obrazu (poutě, svátky, slavnosti) kontrastuje s realistickými výjevy (zabijačka, požár domu, rozbité náhrobky, krvácející kohoutí hlavičky) a v prostoru trvání a času navazuje na metafyzické problémy člověka. Láska a smrt, zrod a zánik, touha a beznaděj. Předzvěst katastrofy, imaginární popraviště s oběšencem odkazují na uplynulé utajené příběhy a události. Nezřídka drastický obsah vyjevuje, co se skrývá za zdánlivě obyčejnými věcmi v poklidně stojící krajině: těžkost a krutost života.

Barevná symbolika napovídá, že bílý sníh je čistota, červená je krví oběti, v krajině tichého stmívání a soumraku s sebou přináší pocit metafyzického napětí. Hnědá barva okruží je mlčenlivostí hor a země. Modrá je barva spánku, snění a snu. Melancholie je steskem modří, zelení a tyrkysů. Probouzí ideu tesknosti. S nocí přichází tma.

Modulace barev, lapidární výraz i výjev situace, romantizující charakter a expresivita barev podtrhuje a podmiňuje nostalgiu výjevu. Baladicky se rozehrává světem, které je konejšivým domovem lidské duše. Ve Valečkových obrazech je v očekávání. Sugestivní magický kotouč měsíce nad hororovou krajinou přírody, v níž se skrývá tajemství. V krajině, kde kráčela historie a zůstal po ní tíživý pocit.

Jolana Pastor - kurátorka výstavy

Kluci na hřbitově / 2022
olej/plátno, 100 x 140 cm

Slavnost ohně / 2022
olej/plátno, 115 x 210 cm

Jaroslav Valečka

*27.10.1972

Studia

1991-1998 AVU v Praze

Samostatné výstavy / výběr:

1998 Obrazy, Dům umění, České Budějovice

2006 Obrazy, Galerie Pintner, Frankfurt nad Mohanem, Německo

2011 „STUCK in the emotional landscape“, Red gate gallery, London, (spolu s J. Hauschkou)

2015 Stíny Sudet, Galerie Václava Špály

2016 Krajiny vnitřní, krajiny vnější, GASK, Kutná Hora

2017 Sen o severu, Oblastní galerie Liberec

2018 Tichá cesta do tmy, Galerie kritiků, Praha

2021 Severní vítr je krutý, Alšova jihočeská galerie, České Budějovice

2022 Worlds in between, Gallery Twenty-six, Vídeň

Skupinové výstavy / výběr:

2003 Perfect tense, Jízdárna Pražského hradu, Praha

2008 Transfer, White Box gallery, Mnichov

2009 Transfer, Czech national hall, New York

2011 Enemies of Art, Lauderdalehouse, London

2011 DYS... Veletržní palác, Národní galerie, Praha

2014 Ostrale, Borderline syndrom, Dresden, Německo

2015 STUCKISM, University of Canterbury

2016 Borderline syndrom, Alfred Kubin Galerie, Mnichov

2016 The Stuckists Art Show, View Two gallery, Liverpool

2017 Gegenstand: Widerstand, OstDeutsche galerie, Regensburg

2022 STUCK in Venice, Galerie Crea, Benátky

Zastoupení ve sbírkách / výběr:

Národní galerie, Praha; Alšova Jihočeská galerie; Centrum pro současné umění, Praha; Credit Mutuel de Bretagne; Festung Koenigstein; GmbH, Německo; Foundation de Bourgogne; Galerie Klatovy – Klenová; Galerie moderního umění, Roudnice nad Labem; Galerie výtvarného umění, Karlovy Vary; GASK Kutná Hora; GVU Most; Oblastní galerie Liberec; Rabasova galerie, Rakovník; Sbírka Ministerstva zahraničních věcí ČR

Děti / 2023
olej / plátno, 150 x 115 cm

GALERIE **ART** PRAHA

Vydáno u příležitosti
výstavy:

THEATRUM MUNDI

28.3.2022 - 20.4.2022
vernissáž 28.3. od 18:00
v Galerii ART Praha

/ kurátorka výstavy
Jolana Pastor

/ fotografie
Jaroslav Valečka

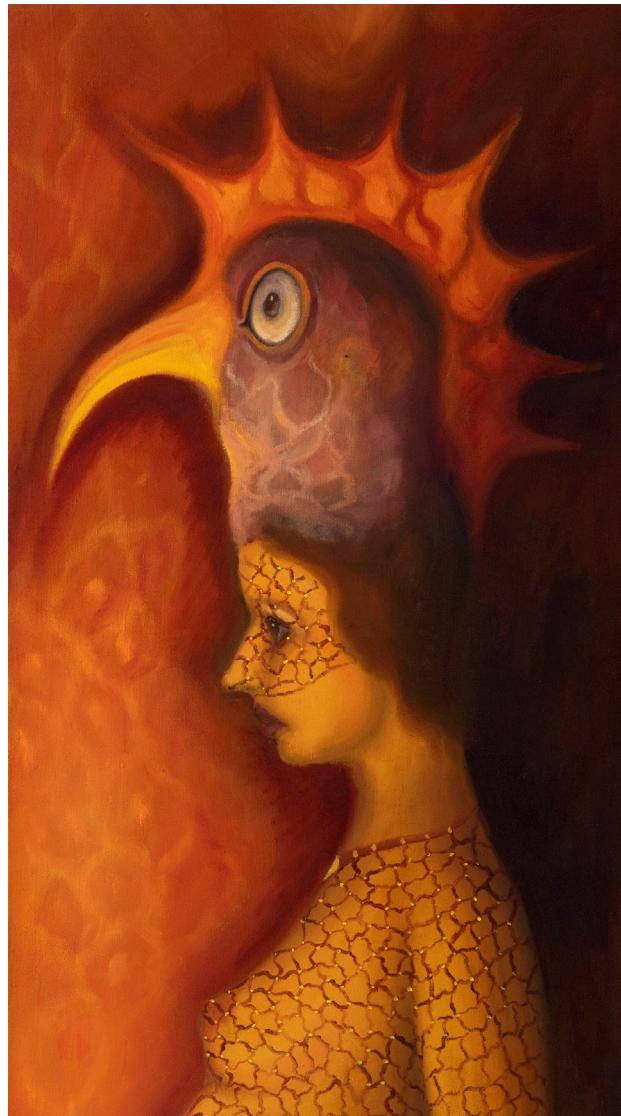
/ grafická úprava
Matyáš Hájek

GALERIE ART PRAHA
Aukční dům a galerie
Staroměstské nám. 20
110 00 Praha 1

tel.: 602 233 723

FB: Galerie ART Praha
IG: galerieartpraha

www.galerie-art-praha.cz

Maska / 2022
olej/plátno, 125 x 70 cm